

Економіко-математичні методи та моделі фінансового розвитку

Economic and mathematical methods and models of financial development

DOI: [10.26565/2786-4995-2021-2-04](https://doi.org/10.26565/2786-4995-2021-2-04)

УДК 336.71.078.3:330.42

Віталій Ніценко

доктор економічних наук, професор
SCIRE Foundation, Варшава, Польща;
Mysłowicka 4, 01-612 Warszawa, Польща
e-mail: vitaliiniitsenko@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-2185-0341

Роман Семенцов

кандидат економічних наук, головний фахівець Піреусбанк МКБ,
Україна, 04119, м. Київ, вул. Білоруська, 11
e-mail: economist.ruslan@outlook.com

ВПЛИВ ГЛОБАЛЬНОЇ ПАНДЕМІЇ COVID 19 НА ФІНАНСОВИЙ СТАН БАНКІВ В УКРАЇНІ: ВИЗНАЧЕННЯ ЙМОВІРНОСТІ ДЕФОЛТУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Анотація. У даній статті здійснений аналіз поточного фінансового стану банків України, визначено кількісний вплив глобальної пандемії COVID 19 на загальний рівень фінансового стану конкретного банку; наведений спрощений алгоритм визначення ймовірності дефолту конкретного банку на практиці. Наголошується на тому, що якість управління банком, рівень його фінансового стану можливо дати лише в контексті порівняння його фінансового профілю з іншими банками банківського сектору.

Доведено вплив COVID-19 на фінансовий стан банків. Під час локдаунів та коронакризи спостерігається збільшення ймовірності дефолту банків, це можливо спостерігати на прикладі погіршення показника сукупний чистий грошовий потік (NCF). Порівнюючи показників банків до початку COVID-19, робиться висновок, що для більшості банківського ринку вони були порівняно не на досить кращому рівні.

Динаміка показників доходів, яка була проаналізована шляхом побудови БКГ матриці свідчить, що є досить висока ймовірність виходу з ринку тих банків, які мають недостатні показники рентабельності та досить відносно низьку частку на ринку.

Проведений аналіз свідчить, що у банківському секторі виділяються дві групи банків: перша група має передкризову оцінку ВСА - "са", друга – інша група банків, яка має оцінку "саа2", умовно задовільним фінансовим станом. Не дивлячись на збільшення ймовірності дефолту банків впродовж пандемії COVID-19, збільшення негативних потоків (NCF) робиться висновок, що поки банківський сектор перебуває в умовах рецесії закінчення якої наразі недоцільно прогнозувати.

Ключові слова: фінансовий стан, глобальна пандемія COVID 19, ймовірність дефолту, діагностика, фінансовий профіль банку.

Формул: 1; рис.: 5, табл.: 4, бібл.: 9.

Вступ. В умовах глобалізації перед світовою економікою виникають нові виклики, які пов'язані зі зміною умов функціонування національних економік. Кордони між країнами за рахунок розвитку інфраструктури та інформаційних ринків послідовно розсіюються, відповідно, спостерігається міграція технологій, робочої сили, капіталу та ресурсів, що спричиняє залежність національних економік одна від одної. За таких умов неможливо переоцінити можливості та перспективи, що зараз відкриті для реалізації і були недоступні століття тому для окремої країни та міжнародного бізнесу.—Разом з тим, Оскільки глобальна економіка працює як єдиний організм, проблеми та загрози, які виникають в окремому елементі її функціонування, несуть небезпеку не тільки для – країни, але й для неї в цілому.

Таким чином рецесія економіки в одній країні, глобальні катаклізми, або поширення нового захворювання у світових масштабах може призвести до непрогнозованих наслідків. Потужність світової економіки, яка досягається синергією розвитку національних економік, що останнім часом сприяла розвитку загального рівня економічних відносин між країнами, має протилежну сторону – у разі непередбачуваних подій у світі, що можуть спричинити застій ринків та руйнування старих економічних структур – глобальною стагнацією світової економіки. Потрібно відзначити, що особливу чутливість до економічної кон'юнктури мають фінансові ринки, через які і відбувається практична реалізація економічних відносин у світі.

Виникає питання про те, яким чином останні події у світі, у контексті поширення коронавірусної інфекції COVID-19, вплинули на банківський ринок України і наскільки знизився їх рівень фінансового стану.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням впливу коронавірусної інфекції COVID-19 на фінансове здоров'я фінансових корпорацій стає все більше поширеним як серед іноземних експертів так і вітчизняних науковців. Не виключенням є і Національний банк України (НБУ, який публікує свої звіти з урахуванням впливу специфіки COVID-19 [0]. Поради та перспективи подальшого розвитку банківського сектору окреслено у звіті Центру економічних і соціальних досліджень [0, с. 250-256]; загрози, що можуть виникнути у найближчому майбутньому та прогнозі зазначення макроекономічних показників зазначені у звіті Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України [0, с. 43].

Серед останніх публікацій вітчизняних науковців, які займаються дослідженням питаннями функціонування банківської системи, діяльності центральних банків в умовах пандемії потрібно відмітити: Завербний А. С., Криклій О. А., Пасічник І.В. та Боднар О. А.

У свою чергу науковці, які приділяють значну увагу дослідженням функціонування банків в умовах невизначеності та кризових явищ: Пантелєєва Н.М., Барановський О.І, Ткаченко Ю., Жежерун Ю. В., Довгань Ж. М., Чуб П. М.

Метою статті є кількісне визначення погіршення фінансового стану банків України за рахунок впливу коронавірусної інфекції COVID-19 шляхом визначення їх ймовірності дефолту.

Результати дослідження. Під час оцінки фінансового стану банків, визначення проблемних ситуацій, які можуть виникнути у їх діяльності, науковці, в основному, зупиняються на показниках адекватності капіталу, дотримання нормативів Національного банку України, певного набору показників, які характеризують одну якісну характеристику фінансового стану банку. З нашої точки зору, при оцінці фінансового стану банків, діагностики можливості їх банкрутства необхідно дотримуватись системного підходу. Водночас, досить популярними методологіями оцінки фінансового стану банків є CAMEL, CAMELSO та SREP, іншим підходом є визначення певного інтегрального показника (методика Кромонава, Z-score, тощо). З точки зору об'єктивності і наукової обґрунтованості, відповідні методики не дають сумніву в їх використанні. У даному контексті виникає питання їх ефективності, що залежить від попередніх експертних суджень та вхідних припущеннях, що були використані для побудови тієї чи іншої моделі оцінки фінансового стану банку. Окремим питанням використання методів оцінки фінансового стану банків є також врахування макроекономічних факторів.

Ураховуючи вищесказане, вважаємо, що об'єктивну оцінку фінансового стану банку можливо дати лише у контексті порівняння його фінансового стану з фінансовим станом інших банків. Показники його фінансового профілю повинні бути порівняні з показниками інших банків. Таким чином ми уникаємо двох факторів, що є основним недоліком більшості методик по оцінці фінансового стану банків – суб'єктивність визначення нормативних значень, з якими порівнюється фактичний результат оцінки фінансового стану банку та залежність даних методик від експертних оцінок.

Підхід який ми використовуємо у цьому дослідженні базується на декількох базових елементах:

а) відхід від безпосередньої оцінки фінансового стану, натомість, визначення ймовірності дефолту конкретного банку. Таким чином ми уникаємо будь-яких експертних суджень про нормативні значення показників.

б) використовується базові принципи теорії ймовірності, що на практиці означає залежність ймовірності дефолту конкретного банку від ймовірності дефолту банків у сукупності в яку входить банк.

в) оскільки банки можуть мати різні підходи до обліку, групування показників, розмір активів та підходи до ведення діяльності, було запропоновано застосування методу побудови руху грошових коштів від їх діяльності, який знижує вплив відповідних факторів і забезпечує порівнянність даних балансів банків.

г) оцінка результуючого показника діяльності банку – у даному дослідженні ми обрали значення чистого грошового потоку (*NCF*), вплив на який мають всі показники діяльності банку (показники звіту про прибутки та збитки і показники балансу банку). Таким чином нам не потрібно відповідати на питання на скільки обрані показники якісно і кількісно характеризують фінансовий профіль банку, відповідаючи на питання наскільки банк ефективно використовує грошові кошти у своїй діяльності ми фіксуємо потенційну можливість дефолту, або продовження роботи на ринку.

Основна методологічна база нашого наукового підходу визначена у роботах [0, 0, 0], розроблений підхід до оцінки фінансового стану банків можливо поділити на 4-ри етапи: етап 1 - оцінка якості фінансового менеджменту банків; етап 2 - попередня оцінка фінансового стану банків (сегментація за фінансовим станом); етап 3 – фінальна оцінка ефективності банку як структури (якість управління); етап 4 – фінальна оцінка фінансового стану банків.

Загальну концепцію визначення фінансового стану банку можливо визначити за допомогою таблиці 1:

Таблиця 1

Умовна відповідність сегменту та фінансової стійкості банку^{*(}

Попередній клас банку	Інтервал {minPD, maxPD} ^{**} (Сегментація банків	Фінансова стійкість банку	Якість управління банком
$K_d = 1$	(0;0,2]	Низька ймовірність банкрутства (сегмент 1)	Відмінна	Відмінна
$K_d = 2$	(0,2; 0,4]	Чітко невизначена фінансова стійкість (сегмент 2)	Добра	Нормальна
$K_d = 3$	(0,4; 0,6]	Висока ймовірність банкрутства (сегмент 3)	Задовільна	Низька
$K_d = 4$	(0,6; 0,9]	Висока ймовірність банкрутства (сегмент 3)	Кризова	Низька
$K_d = 5$	1	Кризова фінансова стійкість (сегмент 4)	Кризова	Низька

^{*}(Відповідність сегменту та фінансової стійкості банку без врахування динаміки чистого грошового потоку (*NCF*);

^{**}(Інтервали PD підбрані з урахуванням рівномірного розподілу ризику для кожного класу
Джерело: розроблено авторами

Визначення класу банку залежно від типу сегменту, який залежить від композиції грошових потоків від видів діяльності банків (див. табл. 2):

Таблиця 2

Таблиця класифікації фінансової стійкості банку
для визначення якості фінансового менеджменту банку^{*)}

Якість фінансового менеджменту	Вид діяльності / Фінансова стійкість	Сегмент	Фінансова діяльність (F)	Інвестиційна діяльність (I)	Операційна діяльність (O)	Чистий грошовий потік (E)
Відмінна	Відмінна	сегмент 1	F+	I+	O+	E+
Нормальна	Добра	сегмент 2	F-	I-	O+	E+
Нормальна	Добра	сегмент 2	F+	I-	O+	E+
Нормальна	Добра	сегмент 2	F-	I+	O+	E+
Низька	Задовільна	сегмент 3				E+
Низька	Кризова	сегмент 3 та сегмент 4				E-

^{*)} Джерело: власна розробка авторів

У рамках даного підходу використовувався метод ранжування банків, за показником чистого грошового потоку від діяльності банку (чим менший показник – тим більший бал присвоюється банку i , відповідно, ранг найнижчий – більша ймовірність дефолту), було застосоване співвідношення 1 [0, с. 42]:

$$PD_{\text{банк}} = \min(PD_{\text{сегм}}) + \frac{R_i}{\sum R_i} * (\max(PD_{\text{сегм}}) - \min(PD_{\text{сегм}})) + (PD_{\text{max}} - \max(PD_{\text{сегм}})) * PD_{\text{max}} * P(A) * Risk(G), \quad (1)$$

де $R_i = f(NCF)$, функція від чистого грошового потоку банку (NCF), що виражена рангом банку у відповідній сукупності;

$\max(PD_{\text{сегм}})$ – максимальне значення показника ризику для сегменту;

$\min(PD_{\text{сегм}})$ – мінімальне значення показника ризику для сегменту;

PD_{max} – верхнє значення інтервалу i -го фактора, коригується для штучного зменшення розмірності загального інтервалу PD ;

$P(A)$ – ймовірність настання випадкової події – дефолт окремого банку з будь-якого сегменту ринку;

$Risk(G)$ – оцінка ризику помилкового визначення рівня дефолтного стану банку на проміжку $[\max(PD_{\text{сегм}}); 1]$.

Відповідний науково-методичний підхід до визначення ймовірності дефолту окремого банку включає розрахунок певного набору ймовірностей: ймовірності дефолту в рамках поточного сегменту банку ($\min(PD_{\text{сегм}}) + \frac{R_i}{\sum R_i} * (\max(PD_{\text{сегм}}) - \min(PD_{\text{сегм}}))$); ймовірності дефолту в рамках всього банківського ринку $(PD_{\text{max}} - \max(PD_{\text{сегм}})) * PD_{\text{max}} * P(A) * Risk(G)$, ймовірності пересегментації банку $Risk(G)$, ймовірності банкрутства на основі поточної статистики дефолту банків на банківському ринку $P(A)$.

Відповідне значення PD банку може бути транспоноване у літерну міжнародну рейтингову шкалу Moody's для зіставлення з загальною рейтинговою оцінкою BSA Moody's (табл. 3):

Таблиця 3

Зіставлення значень авторської методики з рейтинговою оцінкою ВСА^{*(1)}

BCA	Risk Measure (%) (baa3=1)*1	Upper-Bound Threshold (%)*2	Local-Currency Deposit Rating*3	Значення рейтингової оцінки за авторською методикою ^{*(1)}
ba1	1.62	2.06	Ba1	1
ba2	2.62	3.33	Ba2	0,994934
ba3	4.24	5.39	Ba3	0,986727
b1	6.85	8.72	B1	0,973504
b2	11.09	14.11	B2	0,952024
b3	17.94	22.83	B3	0,917321
caa1	29.03	36.93	Caа1	0,861138
caa2	46.98	59.76	Caа2	0,770201
caa3	76.01	96.69	Caа3	0,623132
ca	122.99	156.45	Ca	0,385126
c	199.01			0

^{*(1)} Рейтинг починається з "ba1", оскільки враховано, що рейтинг будь-якого вітчизняного банку не може бути вище рейтингу країни; нормалізація даних згідно формули $\frac{\max(X) - \min(X)}{x_i - \min(X)}$

Аналізуючи розрахунки і відповідаючи на питання "яким чином глобальна пандемія COVID 19 вплинула на фінансовий стан банків", потрібно зазначити, що за умови різкого зменшення попиту на банківські послуги різко зросли ймовірності дефолту більшої кількості банків та, відповідно, знизилась сукупні доходи банків, наприклад за показником "Чистий комісійний дохід" різко зросла частка банків, що мають низьку рентабельність, низькі темпи зростання (сегмент БКГ матриці - dog, негативна динаміка показників). Це обумовлюється частково тим, що частка на ринку більшості банків України досить низька порівняно з банками, що мають державну частку.

Таким чином, ми бачимо, що кінець 2019 та початок 2020 більшість банків була у сегменті "question mark" (стан невизначеності), а станом 01.02.2021 вже просліджується безпосередній вплив COVID 19 - банки з сегменту "question mark" перейшли до сегменту "dog".

BCGClassification ● Cow ● Dog ● QuestionMark ● Star

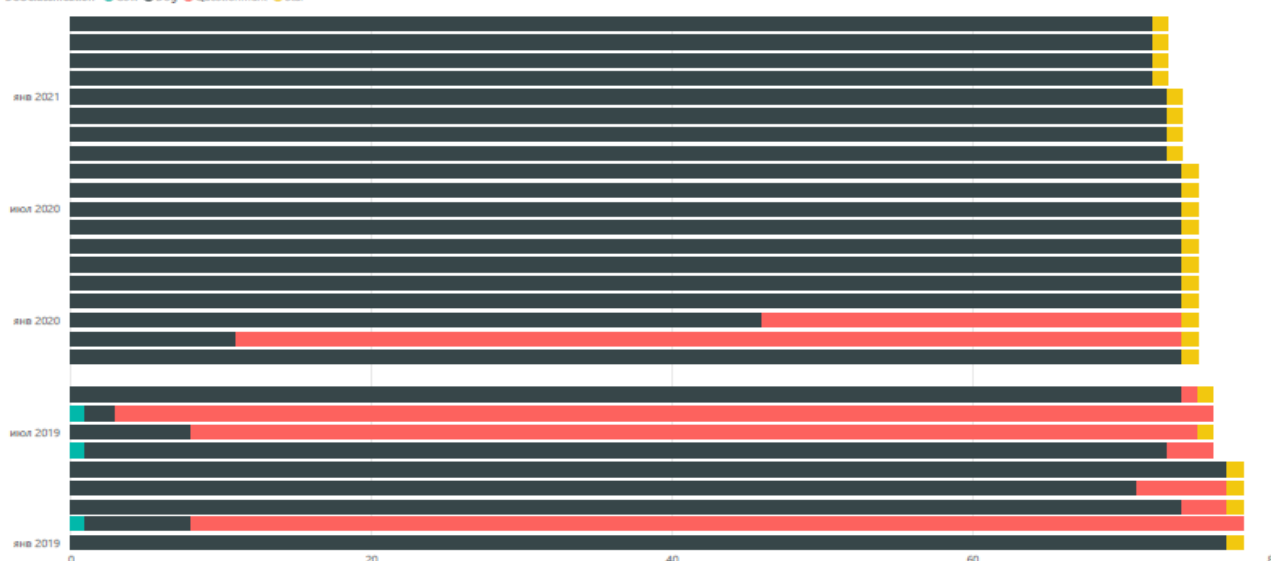

Рис. 1 БКГ класифікація за показником "Чистий комісійний дохід" впродовж 2019 – 2021 р.р.^{*(1)}

^{*(1)} по осі X відображено кількість банків за відповідним сегментом, класифікація БКГ матриці: Cow, Dog, Question Mark, Star

Джерело: розраховано авторами на основі побудованої моделі даних у Power BI Desktop

Зменшення рентабельності банків істотно вплинуло на їх грошові потоки. Сукупний чистий грошовий потік (NCF) по банківському сектору різко знизився за рахунок розповсюдження COVID-19 та запровадження “локдаунів”, див. рис. 2:

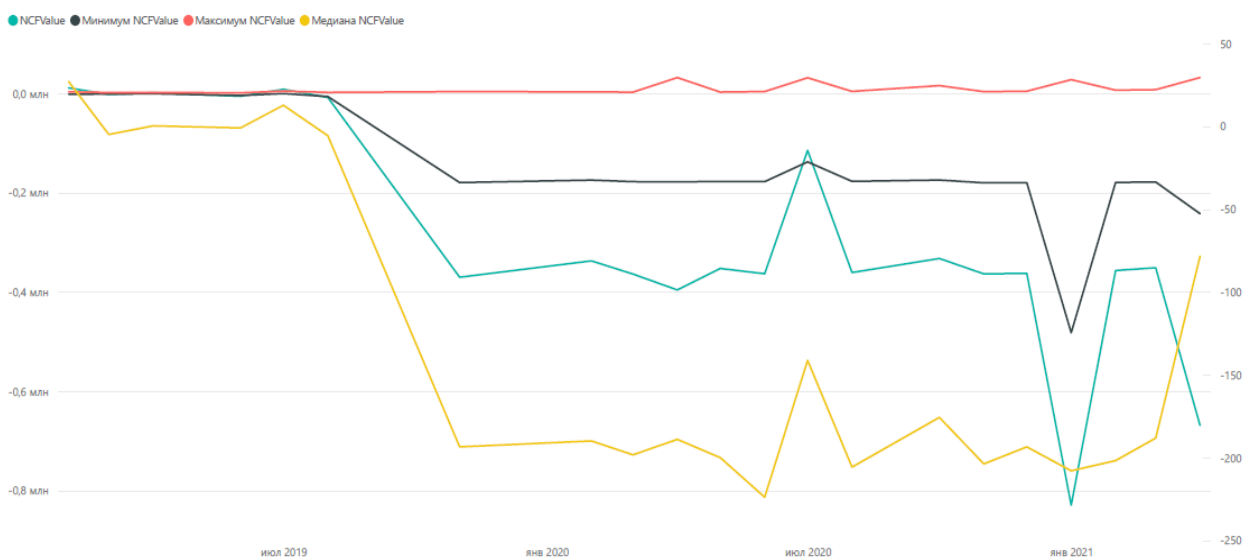

Рис. 2 Динаміка показника чистого грошового потоку (NCF) по банківському сектору України у 2019-2021 р.р.
Джерело: розраховано авторами на основі побудованої моделі даних у Power BI Desktop

Досліджуючи максимальні та мінімальні значення NCF, на основі динаміки медіани (*Me*) можливо говорити про деяке поліпшення показників фінансового стану банків у короткостроковому періоді. Хоча тенденція до спаду скоріше всього буде продовжуватись, оскільки великі державні банки зможуть відреагувати на вплив ринку (зміну ринкової кон'юнктури) лише у довгостроковому періоді, на відміну від відносно малих банків, які у короткостроковому періоді можуть змінювати свою структуру та витрати адаптуючи її до ринкових умов.

Відповідна динаміка показників банків вплинула на загальний рівень їх фінансової стійкості, рис. 3. Досить висока частка банків з кризовою фінансовою стійкістю, що переважає і є безпосередньо негативним фактором, але ми не можемо не акцентувати увагу на тому, що кількість банків з відносно доброю фінансовою стійкістю зростає, але повільними темпами.

Про динаміку банків з задовільною фінансовою стійкістю можливо сказати те, що вона не виражена якимось істотним трендом, але вона має місце і будь-якому випадку свідчить про позитивні сигнали розвитку ринку у довгостроковій перспективі.

Згідно зі статистики у час загострення ситуації зв'язаної з перебігом COVID 19 частка банків з кризовою фінансовою стійкістю досягала 78 %, зараз вона складає 50-69 % від загальної сукупності банків. Цікавою є ситуація, що до спалаху COVID 19 частка банків з задовільною фінансовою стійкістю складала в межах 16-20 %.

Підхід, який ми пропонуємо для сегментації банків під час оцінки фінансового стану дає можливість урахування ринкової позиції банку та визначення якості управління банком, рис. 4.

Здійснюючи аналіз рис. 4 з урахуванням таблиці 2, можливо сказати, що лише 38,5 % банківського ринку веде прибуткову економічну діяльність, тобто показник “Чистий грошовий потік” (E) у них позитивний, без присутності факторів, що можуть свідчити про погіршення фінансового стану банків.

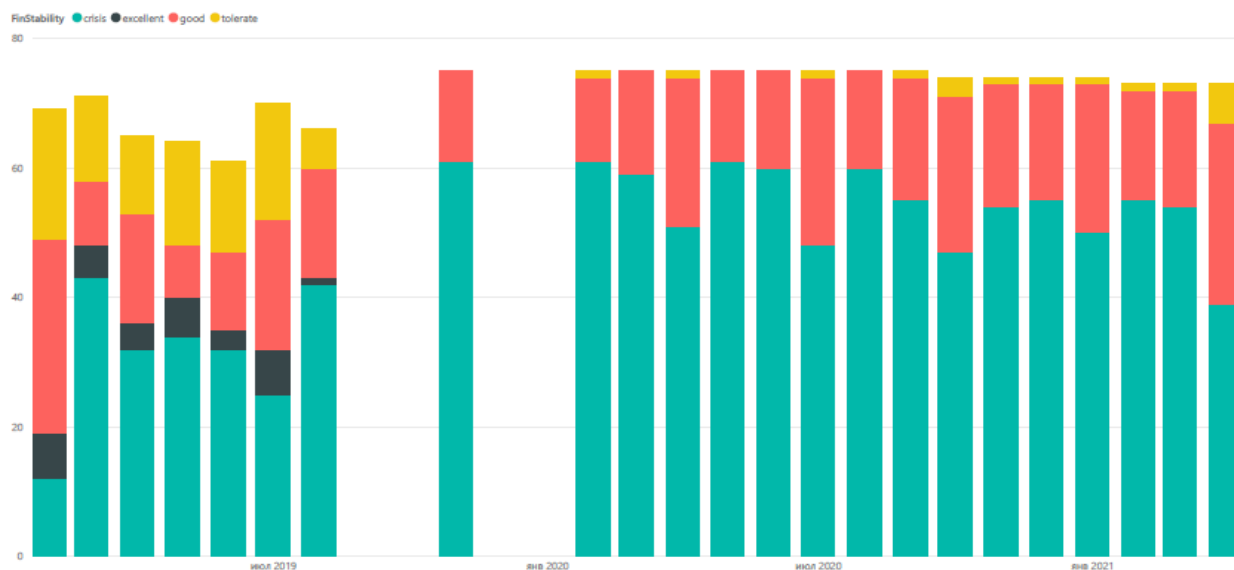

Рис. 3 Динаміка фінансової стійкості банків України впродовж 2019-2021 р.р.*

* Джерело: розрахунки авторів на основі побудованої моделі даних у Power BI Desktop (до графіку не включені часові інтервали, які не пройшли валідацію даних); по осі Y відображено кількість банків, фінансова стійкість: crisis – кризова; excellent – відмінна; good – добра; tolerate – задовільна

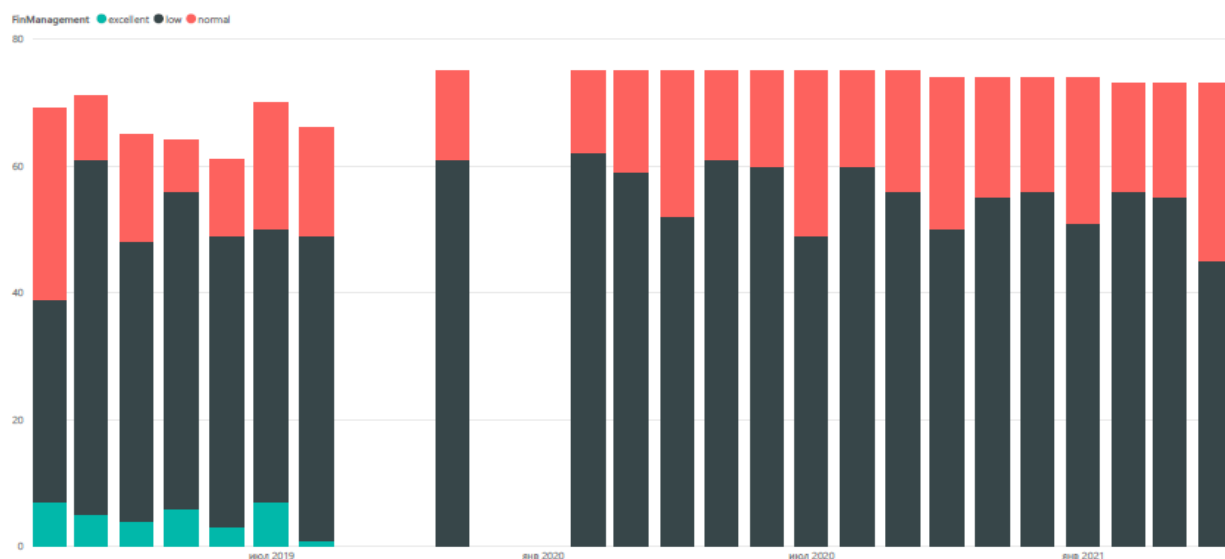

Рис. 4 Якість фінансового менеджменту банків України впродовж 2019-2021 р.р.

* Джерело: розрахунки автора на основі побудованої моделі даних у Power BI Desktop (до графіку не включені часові інтервали, які не пройшли валідацію даних); по осі Y відображено кількість банків, якість фінансового менеджменту банку: normal – нормальна; excellent – відмінна; low – низька

Таким чином, на основі розрахунків фінансового стану банків у 2019-2021 рр. кожному банку було присвоєно рейтинг ВСА згідно міжнародної рейтингової шкали Moody's. Не дивлячись на те, що рейтинг для деякої частини банків збільшився (табл. 4), більша частина перебуває у кризовому стані рис. 5.

Таблиця 4

Приведення ймовірності дефолту банку (PD) до ВСА рейтингу Moody's (вибірка банків із генеральної сукупності)

Найменування	BCArate ^{**} (01.04.21	PDTranzitRang [*] (01.04.21	BCArate ^{**} (01.11.19	PDTranzitRang [*] (01.11.19
АБ "КЛПРИНГОВИЙ ДІМ"	caa2	0,77	ca	0,39
АБ "УКРГАЗБАНК"	caa2	0,77	ca	0,39
Акціонерний банк "Південний"	caa2	0,77	caa2	0,77
АТ "АБ "РАДАБАНК"	caa2	0,77	ca	0,39
АТ "АЙБОКС БАНК"	caa2	0,77	ca	0,39
АТ "АКБ "КОНКОРД"	caa2	0,77	ca	0,39
АТ "АЛЬТБАНК"	caa2	0,77	ca	0,39
АТ "БАНК "ГРАНТ"	caa2	0,77	ca	0,39
АТ "БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ"	caa2	0,77	ca	0,39
АТ "БТА Банк"	caa2	0,77	ca	0,39
АТ "Дойче Банк ДБУ"	caa2	0,77	ca	0,39
АТ "КРЕДИТ ЄВРОПА БАНК"	caa2	0,77	ca	0,39
АТ "КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК"	caa2	0,77	caa2	0,77
АБ "КЛПРИНГОВИЙ ДІМ"	caa2	0,77	ca	0,39

^{*} PDTranzitRang визначено за формулою $PDTranzitRang = 1 - PD$ і приведено до значення нижньої границі числового інтервалу відповідного літерного рейтингу ВСА Moody's, таблиця 3

^{**} BCArate – відповідний рейтинг ВСА Moody's, що відповідає розрахованому значенню PDTranzitRang
Джерело: розрахунок авторів

Як бачимо, розрахована ВСА оцінка станом на 01.04.2021 року дуже низька, якщо порівнювати її з попередніми періодами, то поточна ситуація банківського сектору не покращується (рис. 5). Це зв'язано з тим, що грошові потоки від їх операційної діяльності не перебивають їх витрати від інвестиційної та фінансової діяльності.

Крім того, на досить низьку оцінку банків впливає також і не високий рейтинг України. Щодо доцільності такої корекції ми не можемо нічого стверджувати однозначно, але великі міжнародні рейтингові агентства під час оцінки фінансового профілю банків здійснюють його корегування на ризик дефолту країни в цілому. Нормативні документи Національного банку України щодо регулювання банківської діяльності також передбачають врахування міжнародного рейтингу країни для здійснення оцінки ймовірності дефолту банків-нерезидентів, щодо банків-резидентів такої вимоги не має, але потрібно зазначити, що без корегування фінальної оцінки фінансового стану банків-резидентів на ризик-країни - здійснювати його фактичне порівняння з рейтинговими оцінками міжнародних рейтингових компаній технічно не є можливим.

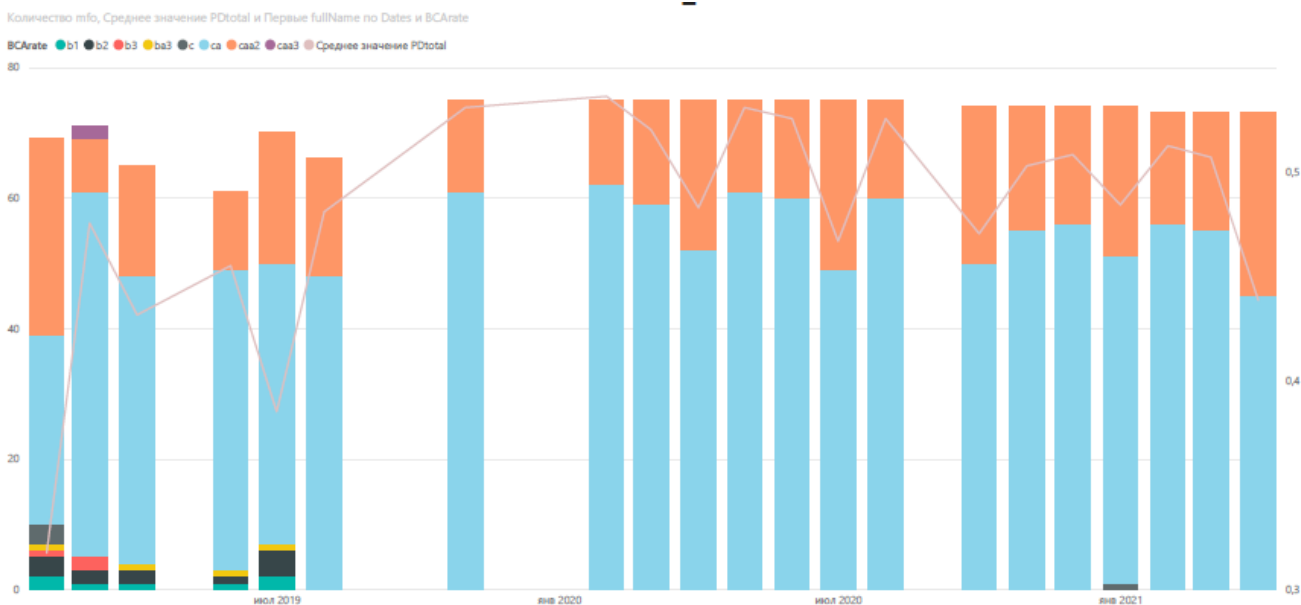

Рис. 5 Розподіл банків за ймовірністю дефолту та середні значення PD (ймовірності дефолту), що розраховано авторами згідно зі шкалою рейтингових оцінок BCSA Moody's у 2019-2021 рр.

* По осі X відображено кількість банків відповідного сегменту та середнє значення PD по рокам за відповідним сегментом банків

Джерело: розрахунок автора на основі побудованої моделі даних у Power BI Desktop

Проведений аналіз свідчить, що у банківському секторі виділяються дві групи банків: перша група має передкризову оцінку BCSA - "ca", друга – інша група банків, яка має оцінку "caa2", умовно задовільним фінансовим станом. Не дивлячись на збільшення ймовірності дефолту банків впродовж пандемії COVID-19, збільшення негативних потоків (NCF) ми можемо констатувати, що поки банківський сектор перебуває в умовах рецесії закінчення якої наразі недоцільно прогнозувати.

Висновок. Більшість експертів відзначає, що під час поширення коронавірусної інфекції COVID-19 істотно знизилась ділова активність в економіці. Погоджуємось, що спад в економіці викликаний об'єктивними факторами, за умови перекриття транспортного сполучення та зменшення роздрібного товарообороту викає загрозна ситуація - зниження поточної рентабельності бізнесу, не виключенням є в даному випадку і фінансова сфера, яка тісно залежить від кон'юнктури ринку.

Невизначеність у світовій економіці та не прогнозованість ситуації перебігу пандемії викликають занепокоєння серед як національних так й іноземних інвесторів схильність до заощадження, яких переважає над схильністю до споживання. Для здорової економіки характерна протилежна ситуація – схильність до споживання завжди перевищує схильність до заощадження. Недостатність сукупного попиту, яка виникає за таких умов, призводить до уповільнення розвитку національних економік, відповідна ситуація впливає на економічні відносини між суб'єктами грошового і товарного обороту, і як результат є негативним фактором у діяльності банків, комісійні доходи яких за таких умов будуть зменшуватись.

Оскільки фінансовий стан банків, їх фінансове здоров'я є комплексним явищем, не має єдиної думки щодо підходів до його оцінки. З нашої точки зору, цілком об'єктивним методом для такої оцінки може слугувати композиція грошових потоків від діяльності банків (динаміка чистого грошового потоку), а відхід від еталонних експертних значень показників, які розраховується є досить перспективним шляхом розвитку оцінки фінансового стану банків. Одним, але не виключеним підходом у даному контексті може бути визначення ймовірності дефолту банків.

Щодо впливу COVID-19 на фінансовий стан банків, базуючись на наше дослідження, він безумовно має місце. Під час локдаунів та коронакризи дійсно можливо спостерігати збільшення ймовірності дефолту банків, це можливо спостерігати на прикладі погіршення показників NCF. Порівнюючи показників банків до початку COVID-19, потрібно констатувати, що для більшості банківського ринку вони були порівняно не на досить кращому рівні.

Динаміка показників доходів, яка була проаналізована шляхом побудови БКГ матриці свідчить, що є досить висока ймовірність виходу з ринку тих банків, які мають недостатні показники рентабельності та досить відносну низьку частку на ринку.

Наскільки кількісна зміна ймовірності дефолту банків відповідає силі впливу COVID-19 ми зможемо відповісти лише найближчим часом, оскільки для більшості банків ВСА рейтинг залишився на незмінному рівні.

Список використаної літератури

1. Звіт про фінансову стабільність, грудень 2020 року [Електронний ресурс] // Офіційний веб-портал Національного банку України. – Режим доступу : https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSR_2020-H2.pdf?v=4 – Назва з екрану. – Дата звернення: 10.05.2020.
2. Україна після коронакризи – шлях одужання : наук. доп. // Національний інститут стратегічних досліджень / за ред. Я. А. Жаліло. – Київ : НІСД, 2020. – 304 с.
3. Україна: вплив COVID-19 на економіку і суспільство (бачення постпандемічного розвитку у 2020-2024 рр. очима експертів та молоді) / Департамент стратегічного планування та макроекономічного прогнозування Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України // Консенсус-прогноз (Серпень 2020). – 2020. – № 52. – С. 5–49.
4. Пасічник І. В. Діяльність центрального банку в умовах пандемії / І. В. Пасічник, Р. Д. Назаренко // Бізнес Інформ. – 2020. – №. 6(509). – С. 245–251.
5. Наслідки епідемії COVID-19 та карантинних заходів для провідних секторів економіки України. Дослідження за результатами глибинних інтерв'ю з власниками та топ-менеджерами українських компаній. – Київ ; Харків : Видавець О. А. Мірошніченко, 2020. — 188 с.
6. Детермінанти соціально-економічного розвитку України в умовах трансформаційних зрушень : монографія. – Рига : Izdevnieciba "Baltija Publishing", 2018. – С. 460–479.
7. Міжнародні стандарти фінансової звітності (версія перекладу українською мовою – 2016 рік) [Електронний ресурс] // Офіційний веб-портал Міністерства фінансів України. – Режим доступу : <https://www.minfin.gov.ua/news/view/mizhnarodni-standarty-finansovoi-zvitnosti--versii-perekladu-ukrainskoiu-movoiu---rik?category=buhgalterskij-oblik&subcategory=mizhnarodni-standarti-finansovoi-zvitnosti> – Назва з екрану. – Дата звернення: 12.06.2020.
8. Самородов Б. В. Діагностика фінансового стану банку: визначення ймовірності дефолту банку / Б. В. Самородов, Р. В. Семенов // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: міжнародні економічні відносини та світове господарство. – 2018. – № 19. – С. 40–44.
Стаття надійшла до редакції 18.10.2021
Статтю рекомендовано до друку 01.11.2021

References

1. *Zvit pro finansovu stabil'nist', hruden' 2020 roku*. Retrieved from https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSR_2020-H2.pdf?v=4
2. Zhalilo, Ya. A. (2020) *Ukrayina pislyia koronakryzy – shlyakh oduzhannya: nauk. dop. Natsional'nyy instytut stratehichnykh doslidzhen'*. Kyiv: NISD.
3. Department stratehichnoho planuvannya ta makroekonomichnoho prohnozuvannya Ministerstva rozvytku ekonomiky, torhivli ta sil's'koho hospodarstva Ukrayiny. (2020, Serp.) *Ukrayina: vplyv COVID-19 na ekonomiku i suspil'stvo (bachennya postpandemichnoho rozvytku u 2020-2024 rr. ochyma ekspertiv ta molodi. Consensus-prognoz*, 52, 5–49.
4. Pasichnyk, I. V., & Nazarenko, R. D (2020) *Diyal'nist' tsentral'noho banku v umovakh pandemiyi. Biznes Inform*, 6(509), 245–251.
5. *Naslidky epidemiyi COVID-19 ta karantynnykh zakhodiv dlya providnykh sektoriv ekonomiky Ukrayiny. Doslidzhennya za rezul'tatamy hlybnykh interv'yu z vlasnykamy ta top-menedzheramy ukrayins'kykh kompaniy*. (2020) Kyiv, Kharkiv: Vydavec' O. A. Miroshnychenko.
6. *Determinanty sotsial'no-ekonomichnoho rozvytku Ukrayiny v umovakh transformatsiynykh zrushen'*. (2018) Ryha, Latvija: Izdevnieciba "Baltija Publishing".
7. *Mizhnarodni standarty finansovoi zvitnosti (versiya perekladu ukrayins'koyu movoyu – 2016 rik)*. (2016) *Oficiyniyi web-portak Ministerstva finansiv Ukrainy*. Retrieved from <https://www.minfin.gov.ua/news/view/mizhnarodni-standarty-finansovoi-zvitnosti--versii-perekladu-ukrainskoiu-movoiu---rik?category=buhgalterskij-oblik&subcategory=mizhnarodni-standarti-finansovoi-zvitnosti>
8. Samorodov, B. V. & Sementsov, R. V. (2018) *Diahnostyka finansovoho stanu banku: vyznachennya ymovirnosti defoltu banku. Naukovy visnyk Uzhorods'koho natsional'noho universytetu. Seriya: mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove, 19*, 40–44.
The article was received by the editors 18.10.2021
The article is recommended for printing 01.11.2021

Vitalii Nitsenko

*Doctor of Economics, Professor SCIRE Foundation, Warsaw, Poland;
Mysłowicka 4, Warszawa, Poland, 01-612
e-mail: vitaliinitsenko@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-2185-0341*

Roman Sementsov

*Candidate of Economic Sciences, Senior Economist Piraeus Bank Ukraine
Biloruska Str11, Kyiv, Ukraine, 04119
e-mail: economist.ruslan@outlook.com*

THE IMPACT OF THE COVID 19 GLOBAL PANDEMIC ON THE FINANCIAL CONDITION OF BANKS IN UKRAINE: DETERMINATION OF PROBABILITY OF DEFAULT IN MODERN CONDITIONS

Abstract. This article analyzes the current financial condition of Ukrainian banks, identifies the quantitative impact of the global pandemic COVID 19 on the overall level of financial condition of a particular bank; a simplified algorithm for determining the probability of default of a particular bank in practice is presented. It is emphasized that the quality of bank management, the level of its financial condition can be given only in the context of comparing its financial profile with other banks in the banking sector.

The COVID-19 injection was brought to the financial stand of banks. After an hour of lockdowns and coronavirus cases, it is possible to prevent an increase in bank default rates, it is possible to promote a very clean penny rate (NCF) on the application. Rip out the indicators of banks until the ear of COVID-19, try to get out, but for a large bank market, the stench will not be enough for a short amount of money.

The dynamics of income indicators, as the bull was analyzed by the nobility, encouraged the BKG matrix to bring the matrix to the bottom, so that it could reach the bottom of the market of quiet banks, as there might be lack of indicators of profitability and to achieve the bottom line.

It is clear from the analysis that the banking sector sees two groups of banks: the first group I'll make a pre-crisis assessment of the BCA - "ca", my friend - the insha group of banks, as I'm able to assess the financial statements "caa2" Do not be astonished at an increase in bank defaults in advance of the COVID-19 pandemic, or an increase in negative flows (NCF), in an increase in negative flows (NCF), so that the banking sector is overwhelmed in the minds of a recession of the end of the forecast.

Keywords: *financial condition, global pandemic COVID 19, probability of default, diagnosis, financial profile of the bank.*

JEL Classification: G 21, C 02, C 29

Formulas: 1; fig.: 5, tabl.: 4, bibl.: 9